

ברכות השחר

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן לְשִׁכּוֹי בֵּינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה.

הנוסח המסורתי של ברכות אלו הוא:

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵי גוֹי בֵּת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵי גוֹיָה.
בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵי עָבָד בֵּת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵי שְׂפָחָה.
בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵי אִשָּׁה בֵּת שְׁעֶשְׂרֵי כְרַצּוֹנוֹ.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁעֶשְׂרֵי יִשְׂרָאֵל.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בֶּן שְׁעֶשְׂרֵי בָּן חוֹרֵין בֵּת שְׁעֶשְׂרֵי בַת חוֹרֵין.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁעֶשְׂרֵי בְּצַלְמוֹ.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, פּוֹקֵחַ עוֹרִים.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, מְלַבֵּישׁ עֲרָמִים.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, מַתִּיר אֲסוּרִים.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, זוֹקֵף כְּפוּפִים.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, רוֹקֵעַ הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְכִיחַ מַעֲשֵׂי גִבּוֹר.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁעֵשָׂה לִי כָּל צְרָכֵי.

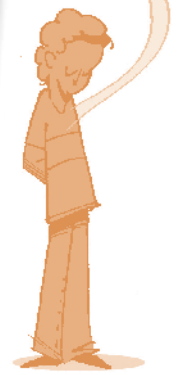
בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בְּגִבּוֹרָה.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתַפְאָרָה.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַנּוֹתֵן לַיָּגוֹף כֹּחַ.

בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמַּעֲבִיר שְׁנָה מַעֲיָנִי וְתַנּוּמָה מַעֲפָפִי.

(תלמוד בבלי, מנחות מ"ג ע"ב וברכות ס"ב)

3

הסידור ומעבר לו

רוב התפילות שקראנו נועדו במקורן להיות תפילות ולהיכלל בסידור כתפילות לכל דבר. אולם כיום אפשר למצוא בכמה סידורים גם קטעים שלא נועדו להיות תפילות, אלא שירים או הגיגים. קטעים אלו נוספו כדי להעצים את חוויית התפילה וכדי להעמיק במשמעותה ובתוכנה. לפניכם דוגמה לדף מסידור, שמצויים בו לצד נוסח התפילה בעמוד הימני, גם קטעי קריאה ומחשבה:

ברכות השחר

"בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, פּוֹקֵחַ עוֹדִים"

בדרך כלל אנו נוטים לראות רק את מה שאנו רוצים לראות...
היום ננסה לראות משהו אחר, משהו שבדרך כלל אינכם שמים לב אליו.

למדני, אלוהי

לאה גולדברג

למדני, אלהי, בְּרַךְ וְהַתְּפַלֵּל
על סוד עלה קמל, על נגה פרי בשל,
על החרות הזאת: לראות, לחוש, לנשם,
לדעת, ליחל, להפשל.

למד את שפתותי ברכה ושיר הלל
בהתחדש זמנך עם בקר ועם ליל,
לבל יהיה יומי היום כתחול שלשום,
לבל יהיה עלי יומי הרגל.

"בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, מְתִיר אֲסוּרִים"

יש בעולם אנשים שאינם חופשיים. באו נודה על החופש שניתן לנו ונשוב על מי שאינם חופשיים...
אולי נוכל לעזור להם?
בואו נתפלל בעבורם.

29

משימה א'

1 כיצד, לדעתכם, השיר והשאלות למחשבה שנוספו לתפילה תורמים לה?

2 מדוע מתאים השיר הזה לסידור?

3 כיצד השיר מתקשר דווקא לקטע תפילה זה? מה הקשר בין השיר "למדני, אלוהי" לקטע התפילה "ברכות השחר"?

משימה ב'

הוסיפו גם אתם קטע לסידור: בחרו שיר או קטע הגות קצר, המתאים לדעתכם להיכלל בסידור התפילה, ומלאו את המשימות האלה:

כתבו מדוע בחרתם דווקא בקטע הזה (מדוע הוא מתאים להיות חלק מן הסידור).

קראו שוב את תוכן העניינים של הסידור (המופץ בפרק 3, עמ' 32) והציעו באיזה חלק של הסידור כדאי להוסיף את הקטע שבחרתם.

חשבו על הקטע שבחרתם להוסיף לסידור – האם הוא קשור לחיי היום יום שלכם? כיצד?

האם הקטע שבחרתם קשור למרכיב מסוים באישיותכם ובלהינתכם? אם כן, כיצד?

נועה: לדעתי כל הסידורים האלה בכלל לא מתאימים לימינו. הייתי רוצה שיהיה לי סידור מותאם לאישיות שלי ולדברים שחשובים לי, כמו שאני מתאימה לעצמי את דף הפייסבוק שלי. הרי תפילה אמורה להיות משהו אישי, לנבוע מתוך הלב הפרטי שלי, לא? **יונתן:** לדעתי השינויים שנעשים בדורות האחרונים כדי להתאים את הסידור לתקופתנו מספקים בחלט. אם לכל אחד יהיה סידור משלו, נאבד את הקשר בינינו המתפללים וגם את הקשר למסורת היהודית.